

ტერიტორიული დაგეგმარებისათვის სამცხე-ჯავახეთის ლანდშაფტურ- ეკოლოგიური შეფასება გის-ანალიზის მეშვეობით

დალი ნიკოლაიშვილი
ვაჟა ტრაპაიძე
ბესიკ კალანდაძე
ლამზირა ლალიძე
რობერტ მაღლაკელიძე
ზურა ლაოშვილი
დავით სართანია
რევაზ თოლორდავა
თინათინ ნანობაშვილი
დავით სვანაძე
იოსებ ლაზარაშვილი
ქეთევან მგალობლიშვილი
ელენე ნიკოლაიშვილი
ზაზა გულაშვილი

გამოყენებითი კვლევებისათვის სახელმწიფო სამეცნიერო გრანტების კონკურსი 2013

01.04.2016

მიზანი და ამოცანები

1. ლანდშაფტთა გეოეკოლოგიური ინვენტარიზაცია, ლანდშაფტურ-ეკოლოგიური გის-ის მონაცემთა ბაზის შექმნა და მსხვილმასშტაბიანი თემატური კარტოგრაფირება.
2. ლანდშაფტურ-ეთოლოგიური მოდელისთეორიული საფუძვლების შემუშავება და შექმნა.
3. ლანდშაფტთა შეფასების ინტეგრალური მაჩვენებლის საფუძველზე საინვენტარიზაციო-შეფასებითი ლანდშაფტური სინთეზური რუკის შედგენა.
4. ტერიტორიული დაგეგმარების გენერალური სქემის შედგენა (კედლის რუკის გამოქვეყნება, მასშტაბი 1:50,000) და რეკომენდაციების შემუშავება.
5. სამეცნიერო კონფერენციის ორგანიზება, ვებგვერდის შექმნა, სათანადო პუბლიკაციების/ცნობარის/რუკის გამოცემა და ჩატარებული კვლევის შედეგების მიწოდება დაინტერესებული მხარეებისადმი.

რატომ სამცხე-ჯავახეთი?

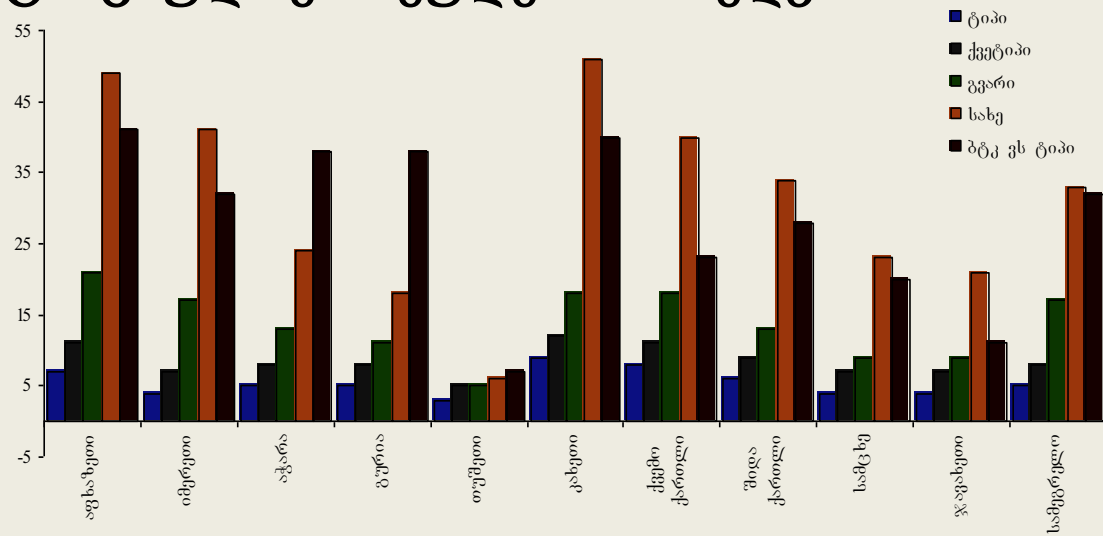
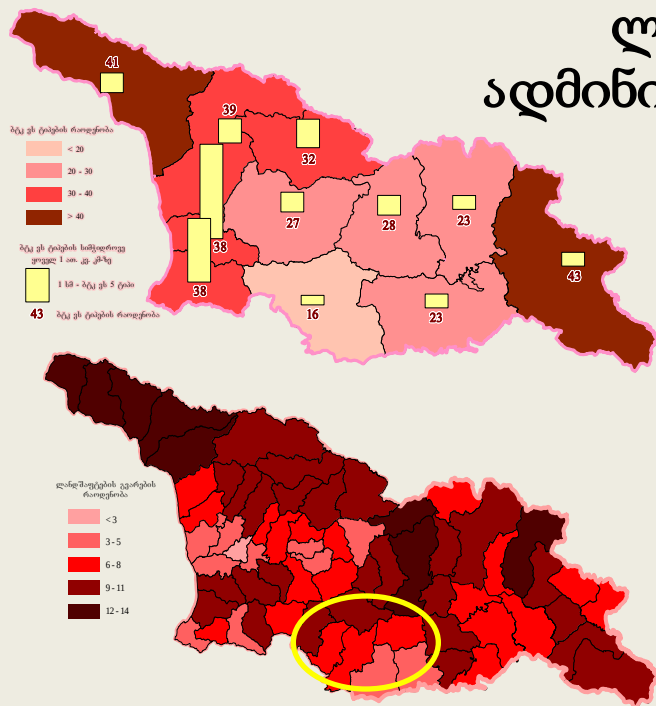
- მაღალი ბუნებრივი პოტენციალი და ბუნების ძეგლების სიუხვე;
- კონტრასტულობა (ბუნებრივი, ეთნო-რელიგიური და კულტურული);
- მაღალი ტურისტულ-რეკრეაციული პოტენციალი, მ.შ. ტრანსასაზღვრო;
- სოფლის მეურნეობის განვითარების პერსპექტივები (მეცხოველეობა);
- ჭარბტენიანი ტერიტორიები და გამაფრენი ფრინველები;
- ინფრასტრუქტურული პროექტები (თბილისი-ყარსი, ფარავანჰესი და სხვ.);
- კულტურის ძეგლების სიუხვე და კონტრასტულობა.

- მწვავე ეკოლოგიური პრობლემების წინაშე დგას;
- ლანდშაფტური თვალსაზრისით ერთ-ერთი ყველაზე ნაკლებად შესწავლილი;
- არარაციონალური ბუნებათსარგებლობის პრაქტიკა;
- მოძველებული ინფრასტრუქტურა;
- პერიფერიული მდებარეობა;
- ტერიტორიული დაგეგმარების ერთიანი სქემის არარსებობა;
- კულტურის ძეგლების ნაშთები - დაზიანებული, შეუსწავლელი;
- მივიწყებული სახეობები.

ლანდშაფტური მრავალფეროვნება ადმინისტრაციული ერთეულების მიხედვით

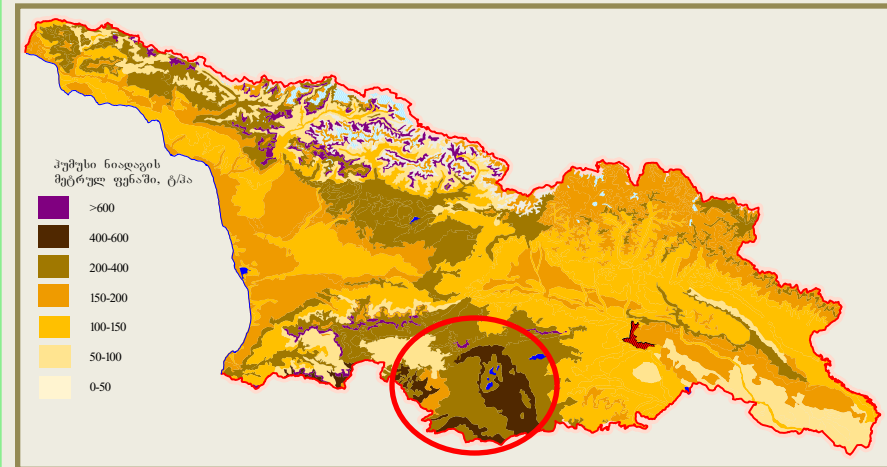
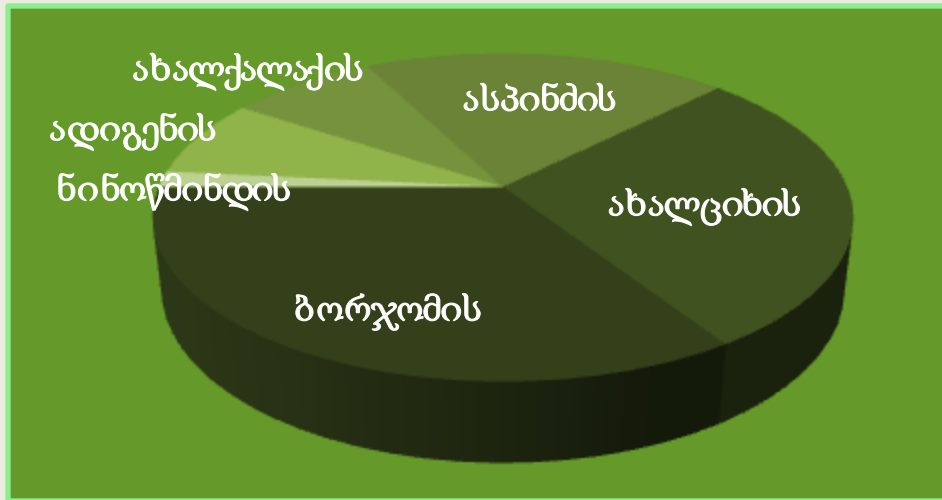

№	მხარეები	ფართობი, ათ. კმ ²	ბტკ ვს ტიპების რაოდენობა	ბტკ ვს ტიპების სიმჭიდროვე, 1 ათ. კმ ²	ხვედრითი წილი, %*
1	კახეთი	12.2	43	3.5	36
2	ქვემო ქართლი	6.5	23	3.5	19
3	შიდა ქართლი	5.7	28	4.9	23
4	მცხეთა-მთიანეთი	6.7	23	3.4	19
5	სამცხე-ჯავახეთი	6.4	16	2.5	13
6	აფხაზეთი	8.6	41	4.8	34
7	სამეგრელო-ზემო სვანეთი	7.4	39	5.2	33
8	რაჭა-ლეჩხუმი ქვემო სვანეთი	4.6	32	6.9	27
9	იმერეთი	6.6	27	4.1	23
10	გურია	2.0	38	19	32
11	აჭარა	2.9	38	13.1	32

ტყიანობა, %

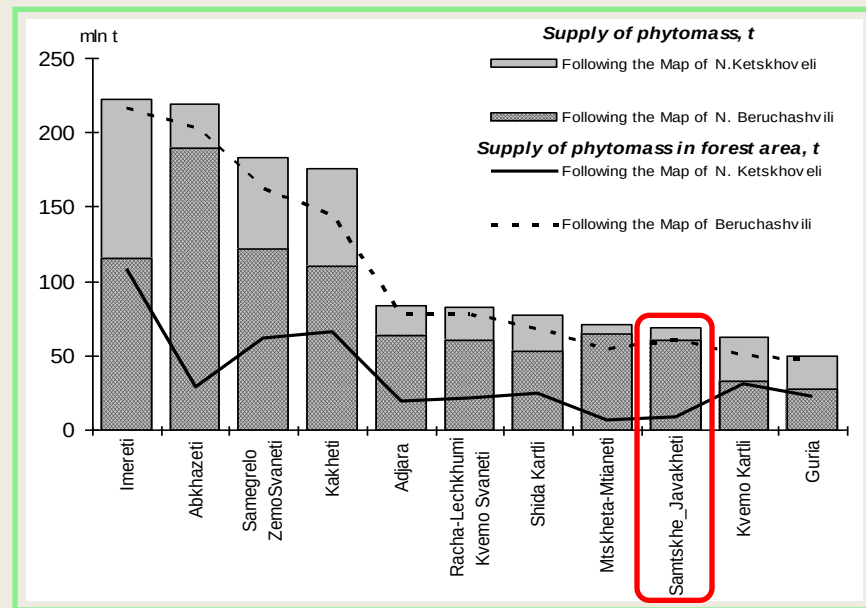
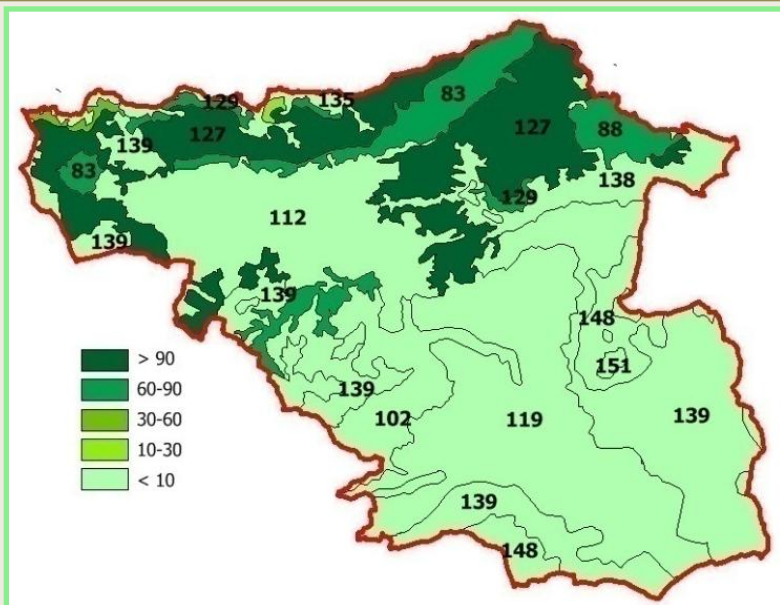
კონტრასტულობა

ჰუმუსის რაოდენობა

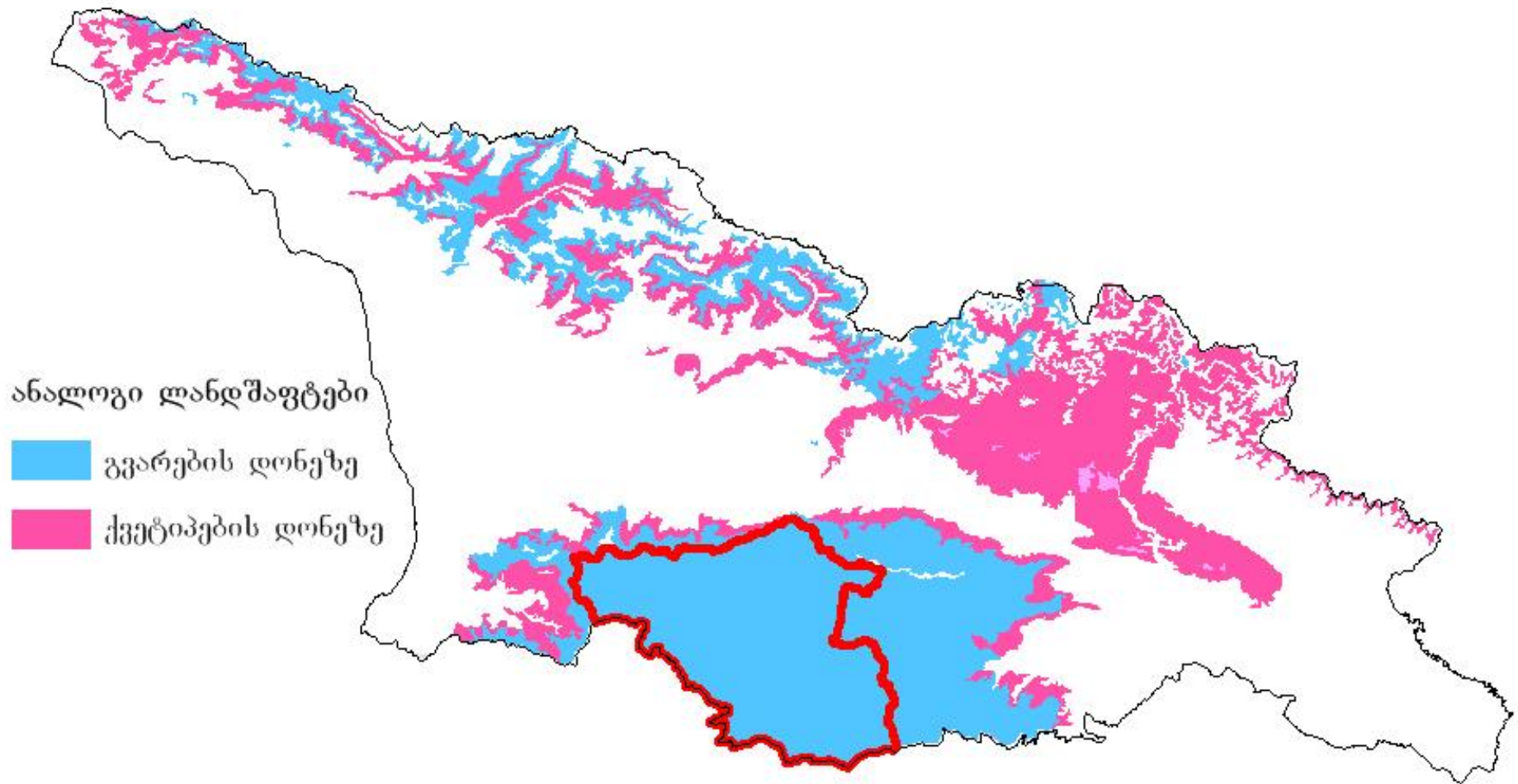

ლანდშაფტის ბიოლოგიური პოტენციალი
(ფიტომასების საშუალო რაოდენობა, ტ/ჰა)

ფიტორესურსები (მარაგი, მლნ ტ)

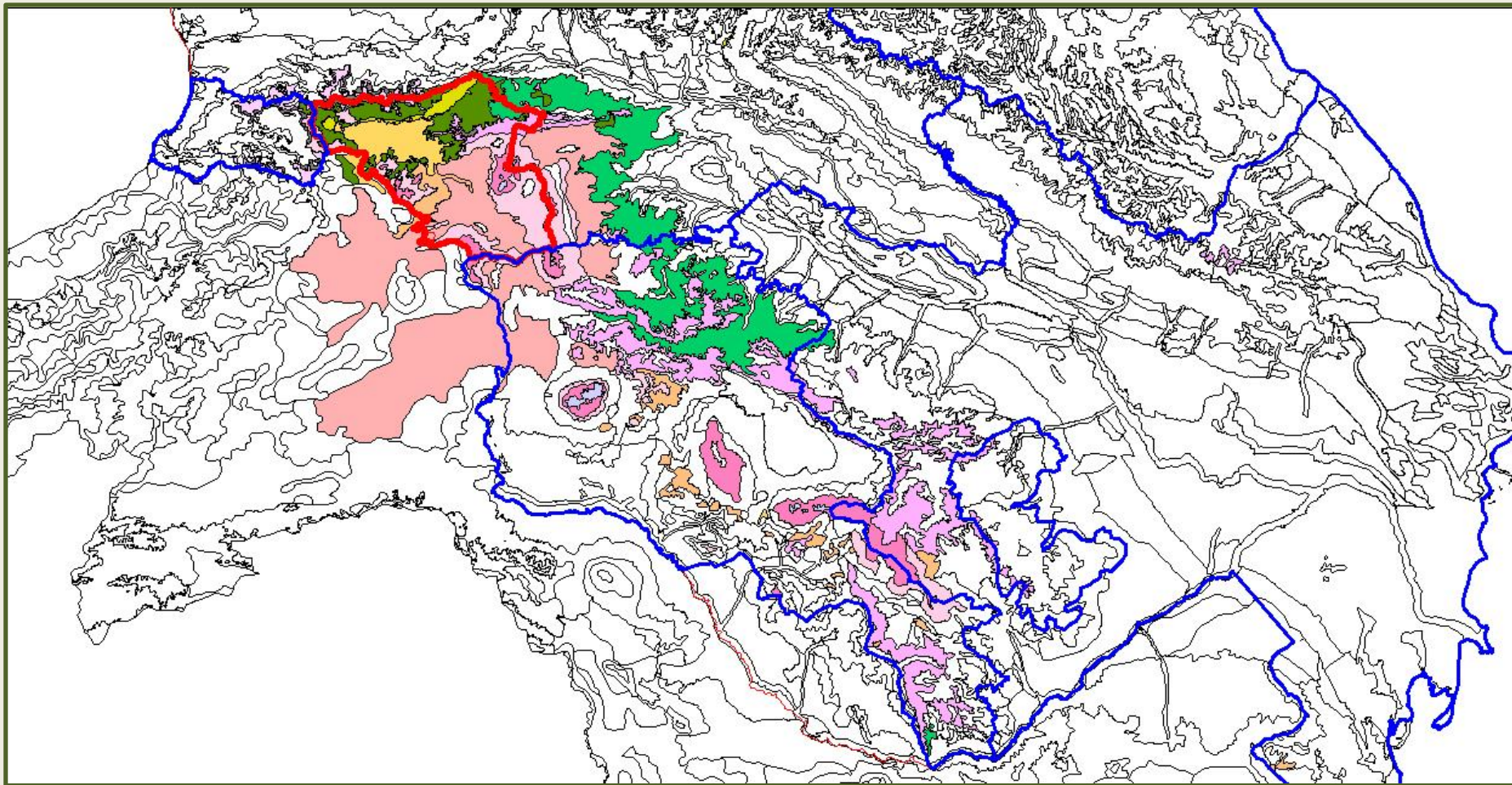
ანალოგი ღანდშაფტები საქართველოში

18.14 ათ. კვ. კმ (საქართველოს ტერიტორიის საერთო ფართობის 26 %)

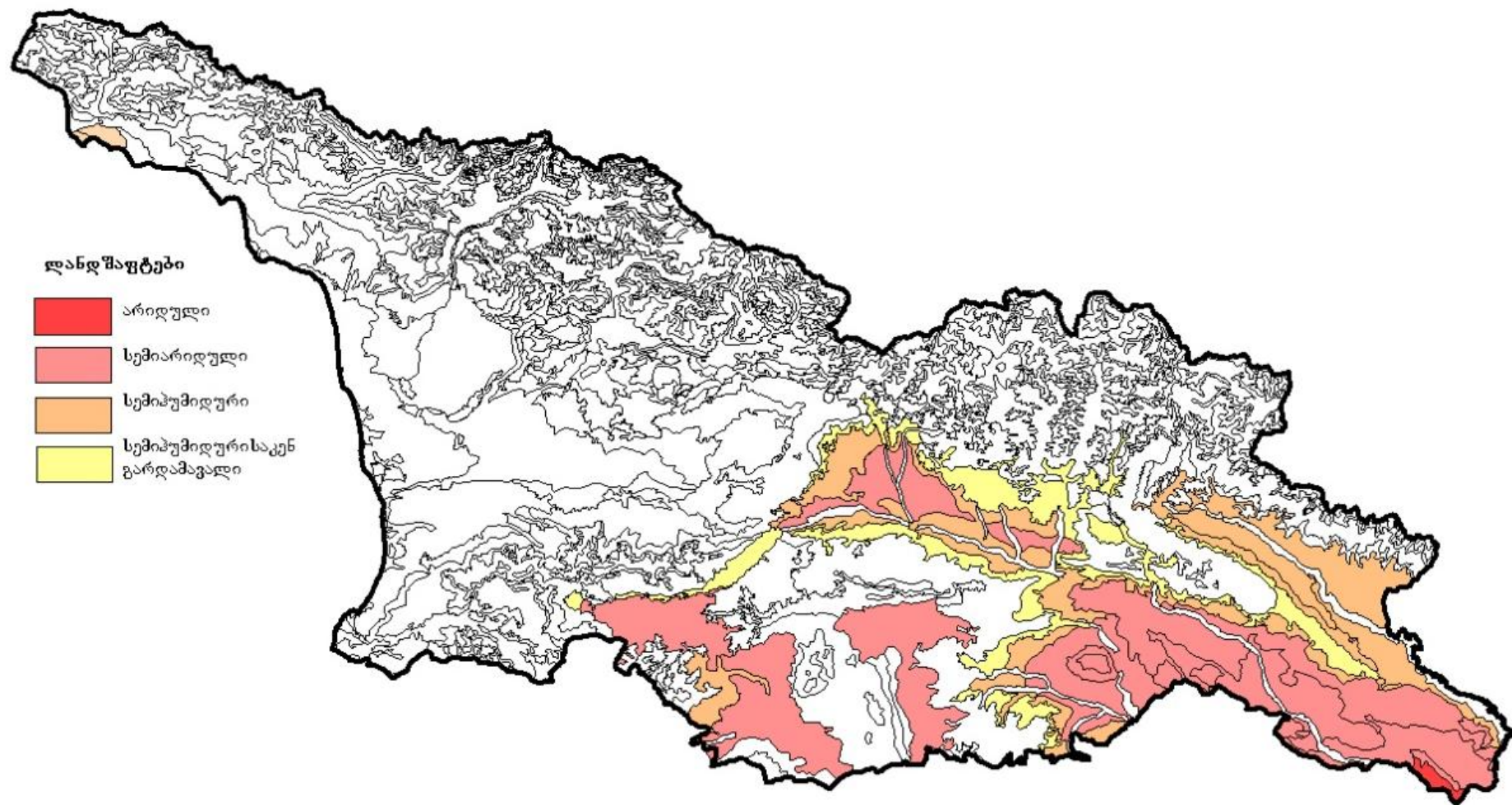
27.53 ათ. კვ. კმ (39.5 %)

ანალოგი ლანდშაფტები კავკასიაში

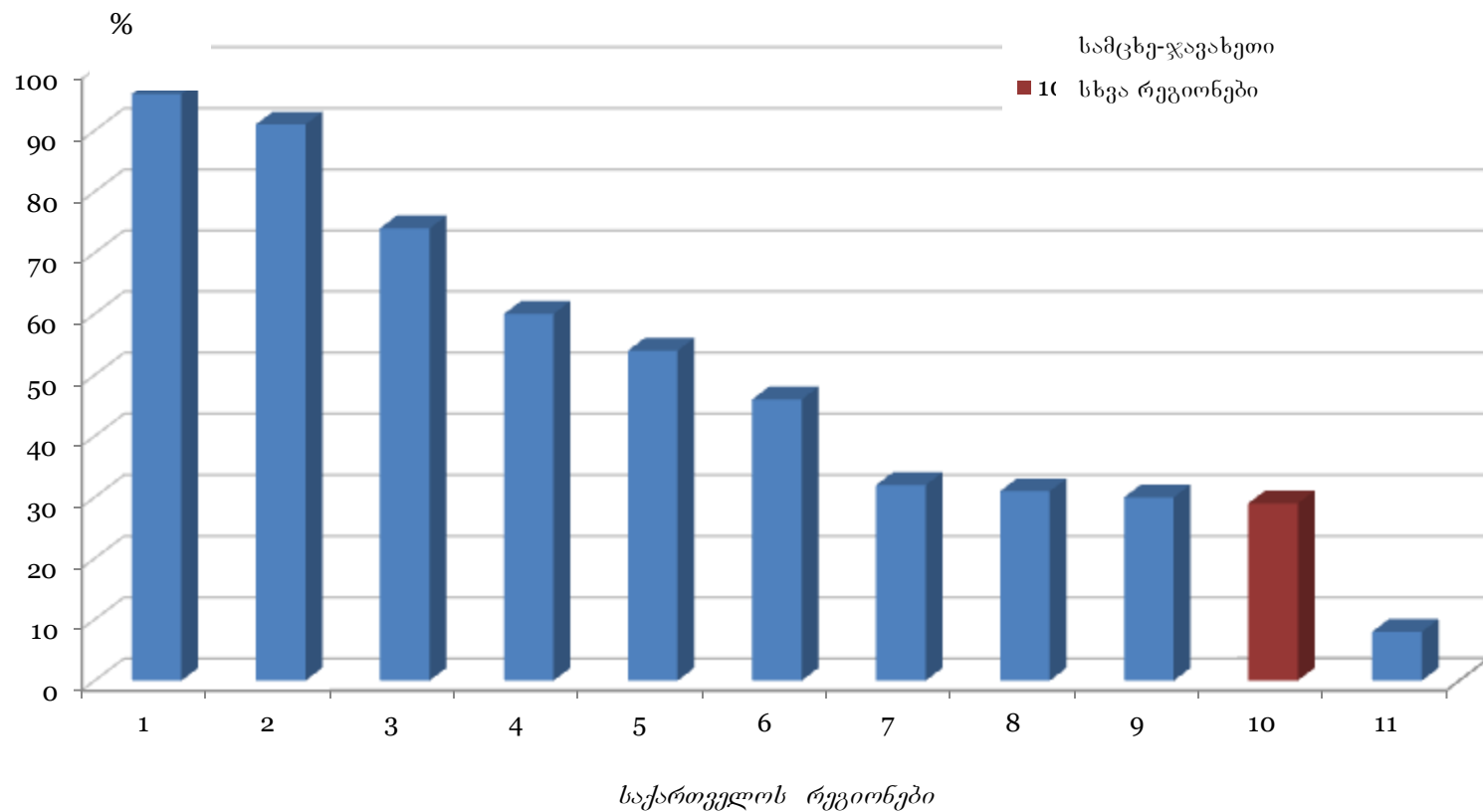

31 მარტი, 2015

არიდული, სემიარიდული, სემიჰუმიდური ლანდშაფტები

ბტკ-ების ვს ტიპები: ექსტრაჰუმიდური, ჰუმიდური, სემიჰუმიდური, სემიარიდული, არიდული

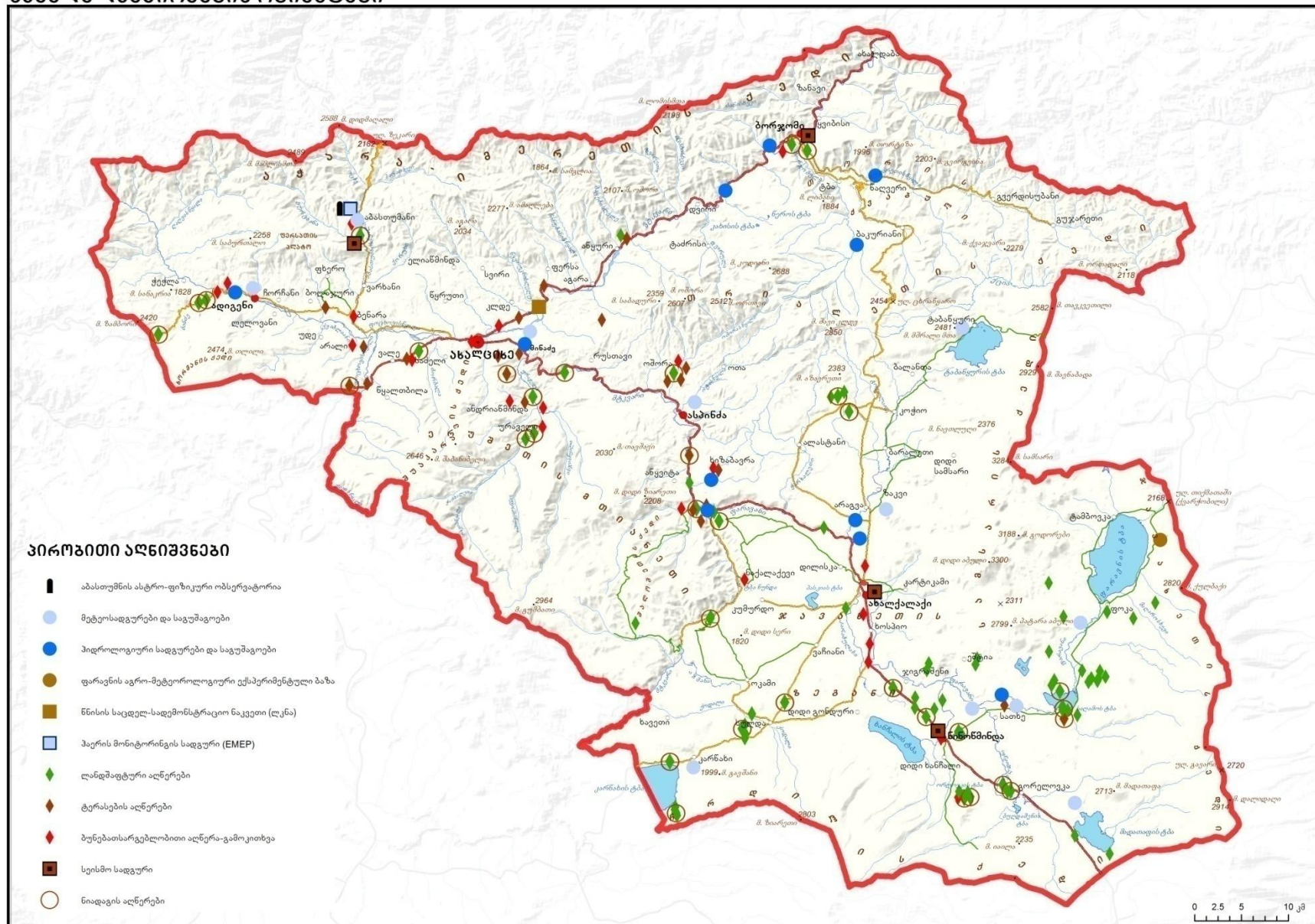

ექსპერიმენტული ნაკვეთების განაწილება საქართველოს რეგიონების მიხედვით, 1984-2005

1 - რაჭა-ლეჩხუმი ქვემო სვანეთი, 2 - შიდა ქართლი, 3 - ქვემო ქართლი, 4 - აფხაზეთი, 5 - კახეთი, 6 - სამეგრელო-ზემო სვანეთი, 7 - იმერეთი, 8 - აღმოსავლეთ საქართველოს მთიანეთი, 9 - სამცხე-ჯავახეთი, 10 - აჭარა, 11 - გურია.

საველე დაკვირვებები

საველე დაკვირვების ობიექტები

ბტკ-ების სივრცე-დროითი ანალიზისა
და სინთეზის კონცეფცია
ნ. ბერუჩაშვილი

[illegible]

ნიადაგის ჭრილების აღწერა: 25

პროექტების დახატვები	სარგებლობის პერიოდი	შენებრივი ხაზების განიშრება/-	ქიმიური ხაზების დახატვები და რაოდენობა	ქიმიური ხაზების განიშრების პერიოდი	ნიატის რაოდენობა	მოცულობის მიზნები

[illegible]

A man wearing a light-colored hat, a plaid shirt, and dark trousers is measuring a stone wall with a long, thin pole. He is standing in a grassy field with some yellow wildflowers. Another person is partially visible at the top of the frame, also near the wall.

[illegible][illegible]

საფუძველი

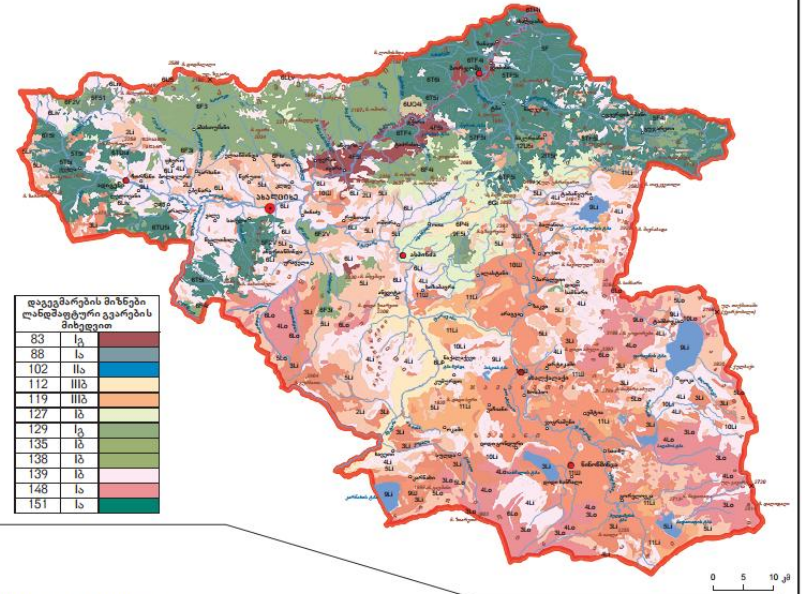
მოდელის მუშაობის მექანიზმი

=IF(O3=0,IF(OR(A3=1,A3=2,A3=3,A3=12),IF(AND(C3>=0,C3<5,D3>=0,D3<4,E3>=0),21,IF(AND(C3>=0,C3<5,D3>=0,D3<5,E3<=0),21.6,IF(AND(C3>=0,C3<=5,D3>=4,D3<12),21.1,IF(AND(C3>=0,C3<173,D3>=7,D3<25,E3>=-5,E3<=10),31,0))))),0),0)

	G Winter	G Spring	G Summer	G Autumn	P		STEX	STEX-P	Repetibility of STEX		Repetibility of STEX-P	% of STEX	% of STEX
1	31.0					10	31.0		10.0	11	0	3.01	0.00
2	21.1						21.1		21.0	1	0	0.27	0.00
3	31.0						31.0		21.1	46	0	12.57	0.00
4	31.0	1.0					31.0		21.6	3	0	0.82	0.00
5	31.0						31.0		24.3	1	0	0.27	0.00
6	31.0						31.0		24.9	7	0	1.91	0.00
7	31.0						31.0		31.0	42	0	11.48	0.00
8	21.1						21.1		151.0	3	0	0.82	0.00
9	31.0						31.0		154.7	7	0	1.91	0.00
10	21.1						21.1		154.8	8	0	2.19	0.00
11	21.1						21.1				0	0.00	0.00
12	21.1						21.1				0	0.00	0.00
13	31.0						31.0				0	0.00	0.00
14	21.1						21.1				0	0.00	0.00
15	21.1						21.1				0	0.00	0.00
16	21.1						21.1				0	0.00	0.00
17	21.1						21.1				0	0.00	0.00

ე-ჯავახეთი (ლანდშაფტური დაგეგმარების მიზნები)

ბუნებრივ-ტარიტორიული კომპლექსების (ბტკ) პერტიკალური სტრუქტურის (ვს) ტიპები
(ბტკ-ების სივრცე-დროითი ანალიზისა და სინთეზის კონცეფციის მიხედვით – ნიკო ბერუაშვილი)

ძირითადი ღანდუაფტები (გვარები)

Будыко: Берушвили Н.Л. Ландшафтная карта Кавказа. Тб.: ТГУ, 1979. масштаб 1:1,000,000

[illegible]

პუბლიკაციები

- ლალიძე ლ., ტრაპაიძე ვ., კალანდაძე ბ. რელიეფის გავლენა ატმოსფერული ნალექების განაწილებაზე სამცხე-ჯავახეთში. გვ. 88-90. ჟურნალი: Earth Science, Sp. Issue: Modern Problems Geography and Anthropology.
<http://www.sciencepublishinggroup.com/specialissue/specialissueinfo?specialissueid=161010&journalid=161>;
- Dali Nikolaishvili, Davit Sartania, Avtandil Ujmajuridze The Retrospective Image of Vine Distribution on the Background of Samtskhe-Javakheti. International Journal of Scientific Researches. vol. 5, issue 3, 2016.
http://www.worldwidejournals.com/ijsr/file.php?val=March_2016_1456840179_161.pdf.
- დ. ნიკოლაიშვილი. „სამცხე–ჯავახეთის ლანდშაფტურ–ეკოლოგიური შეფასება. საერთაშორისო ელექტრონული ინტერნეტკონფერენციის მასალები“, 2014. გვ. 55-64.
http://sou.edu.ge/files/01_konferenciis_masalebi_axali.pdf
- სართანია დ. „ბუნებათსარგებლობის ტრადიციული კულტურა სამცხე-ჯავახეთში“. *International Conference “Applied Ecology: Problems, Innovations”*. PROCEEDINGS ICAE-2015, Tbilisi – Batumi. გვ. 221-225;
- Dali Nikolaishvili, Vazha Trapaidze, Besik Kalandadze Lamzira Lagidze, Davit Sartania, Revaz Tolordava. Landscape Planning of Samtskhe-Javakheti. STEM Workshop on Nanotechnology and Environmental Sciences, Tbilisi, Georgia, Sep. 4-6, 2015.
- Sartania D. TRADITIONAL CULTURE OF NATURE MANAGEMENT IN SAMTSKHE-JAVAKHETI. pp. 221-225.
http://icae-2015.tsu.ge/doc/baner/PROCEEDINGS_ICAE-2015.pdf

სტატიები გამოქვეყნდა ჟურნალში:

- Earth Science, Sp. Issue: Modern Problems Geography and Anthropology
<http://www.sciencepublishinggroup.com/specialissue/specialissueinfo?specialissueid=161010&journalid=161>

საიტი

სამცხე-ჯავახეთი

მთავარი

პროექტის შესახებ

პროექტის მონაწილეები

სპ...

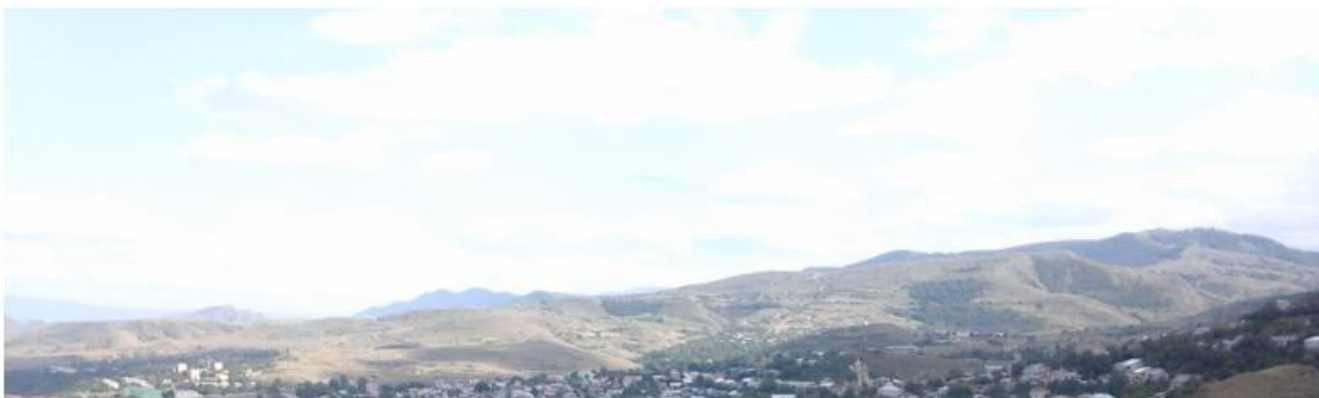
სამცხე-ჯავახეთი

რუკები

პუბლიკაციები

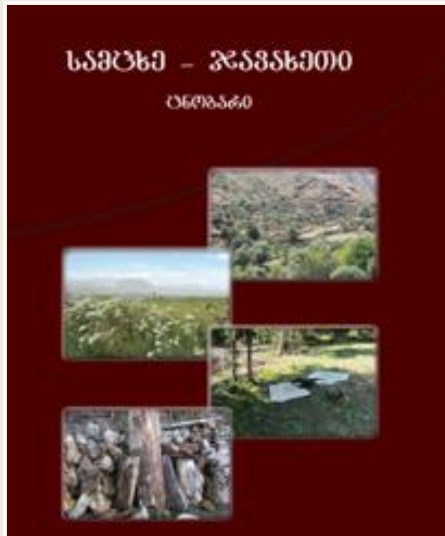
სამეცნიერო კონფერენ

ფოტოგალერეა

<http://samtskhe-javakheti.tsu.ge/ge/>

ცნობარი „სამცხე-ჯავახეთი“

ცნობარში მოცემულია სამცხე-ჯავახეთის მრავალი საცნობარო ინფორმაცია ლანდშაფტების, ბუნებრივი რესურსებისა და კულტურის ძეგლების, აგრეთვე, ტრადიციული ბუნებათსარგებლობის ფორმების, მათ შორის ხელოვნური ტერასების შესახებ. ნაშრომი განკუთვნილია საზოგადოების ფართო წრისათვის.

ავტორ-შემდგენლები:
დალი ნიკოლაიშვილი
დავით სართანია
ავთანდილ უჯმაჯურიძე
ლამზირა ლალიძე
ვაჟა ტრაპაიძე
თინათინ ნანობაშვილი

სარედაქციო კოლეგია:
კობა ხარაძე - მთავარი რედაქტორი
ნანა ბოლაშვილი
დავით კერესელიძე
დარეჯან კირთაძე
გიორგი მელაძე
მაია მელაძე
დალი ნიკოლაიშვილი
ავთანდილ უჯმაჯურიძე

ცნობარს თან ერთვის რუკათა კრებული

სამუცხე – ჯაფახეთი

ბუკატა კამეზული

ცნობარში მოცემულია სამცხე-ჯავახეთის მრავალი საცნობარო ინფორმაცია ლანდშაფტების, ბუნებრივი რესურსებისა და კულტურის ძეგლების, აგრეთვე, ტრადიციული ბუნებათსარგებლობის ფორმების, მათ შორის ხელოვნური ტერასების შესახებ. ნაშრომი განკუთვნილია საზოგადოების ფართო წრისათვის.

რუკების შემდგენლები:

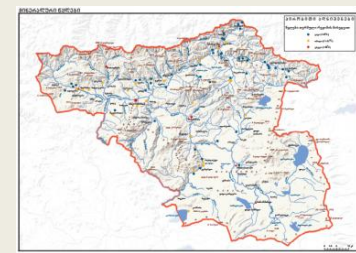
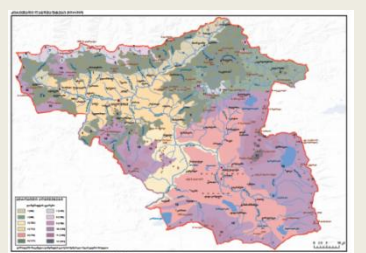
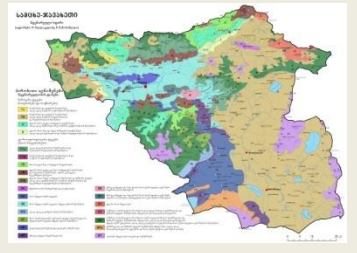
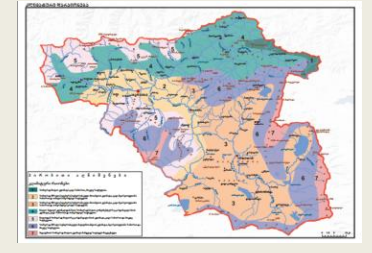
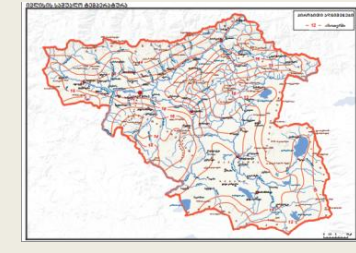
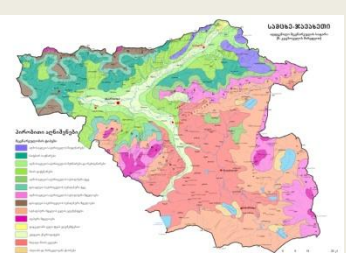
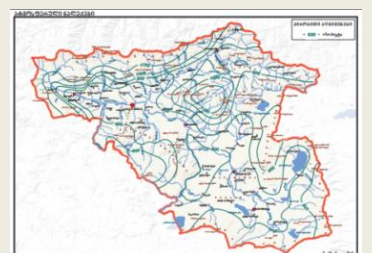
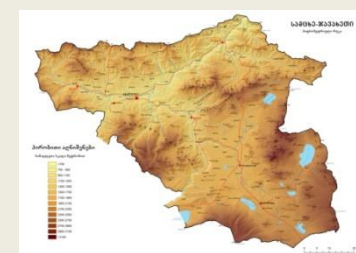
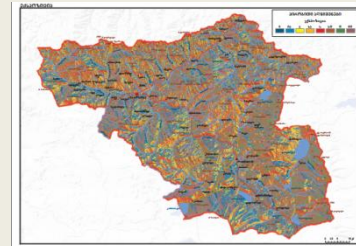
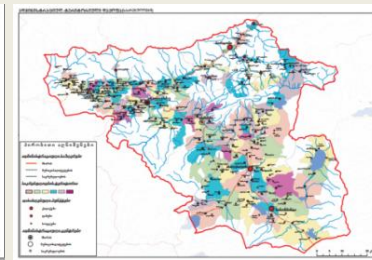
რევაზ თოლორდავა
ბესიკ კალანდაძე
ლამზირა ლალიძე
რობერტ მაღლაკელიძე
დალი ნიკოლაიშვილი
დავით სართანია
ვაჟა ტრაპაიძე
ავთანდილ უჯმაჯურიძე

სარედაქციო კოლეგია:

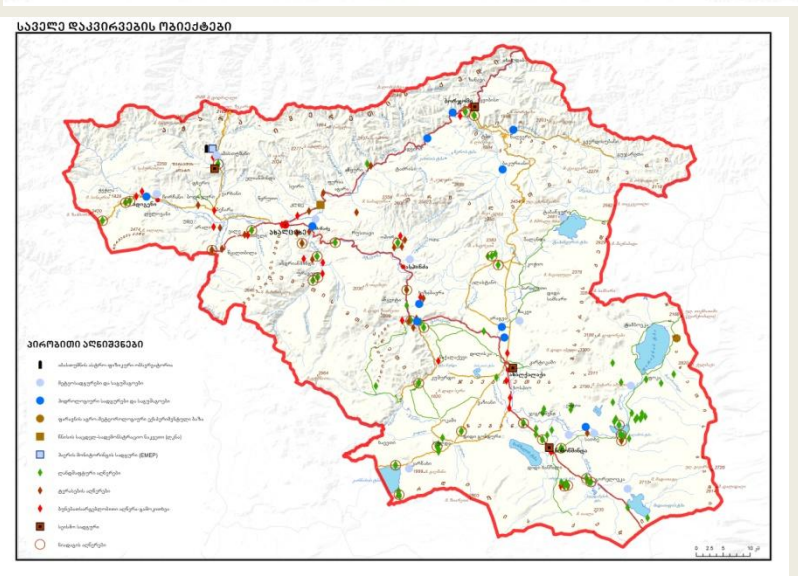
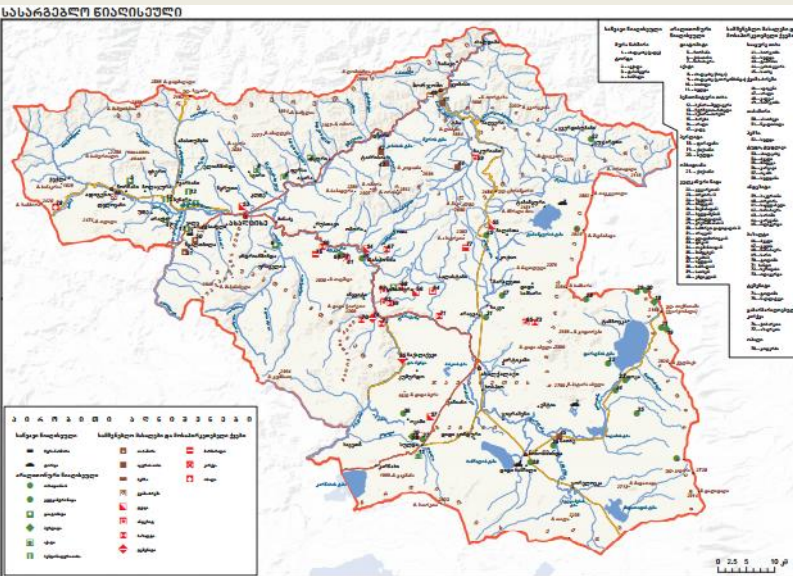
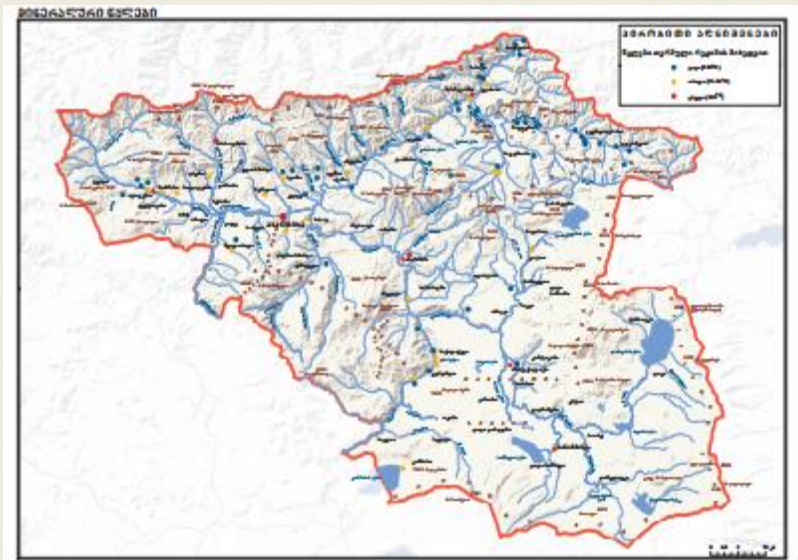
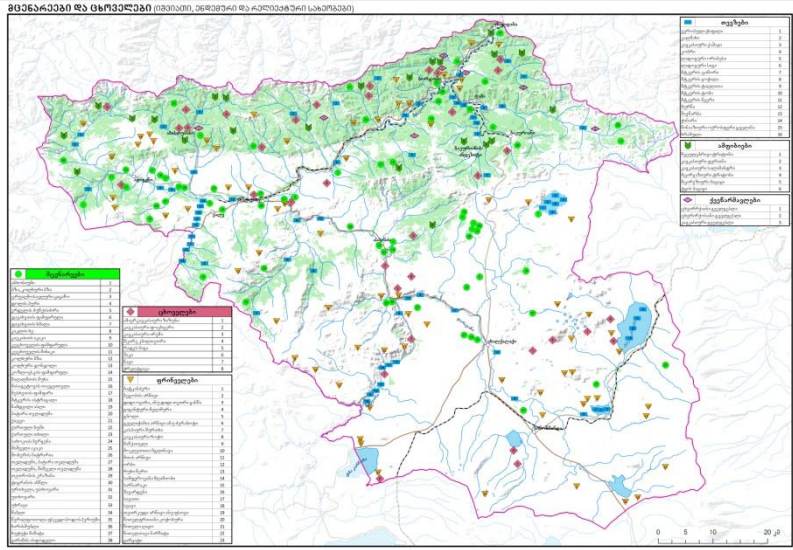
დალი ნიკოლაიშვილი
გულიზა ლიპარტელიანი
ლია მაჭავარიანი
თენგიზ გორდეზიანი

რუკები:

ადმინისტრაციული დაყოფა , მუნიციპალიტეტები
ადმინისტრაციული დაყოფა, საკრებულოები
ჰიდრომეტრიული რუკა
ზედაპირის დახრილობა
ექსპოზიცია
ატმოსფერული ნალექები
იანვრისა და ივლისის იზოთერმები
ჰიდროგრაფიული ქსელი
ჰიდროლოგიური დარაიონება
ძირითადი ნიადაგები (თ. ურუშაძე)
ნიდაგურ-გეოგრაფიული დარაიონება (მ. საბაშვილი)
აღდგენილი მცენარეული საფარი (ნ. კეცხოველი)
ძირითადი ლანდშაფტები , გვარები (ნ. ბერუჩაშვილი)
და სხვ.

იშვიათი, ენედემური და რელიქტური სახეობები
სასარგებლო წიაღისეული
მინერალური წყაროები
საველე დაკვირვებები

გმადლობთ ყურადღებისათვის!

ფოტო: „ელკანა“

31 მარტი, 2015